

СХВАЛЕНО

**педагогічною радою Лелюхівської
гімназії**

протокол № 1 від 28.08.2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор
Лелюхівської гімназії**

 Володимир ЖИЛЬЧЕНКО

28.08.2025 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Лелюхівської гімназії
Новосанжарської селищної ради
Полтавської області**

2025-2026 навчальний рік

ВСТУП

Освітня програма Лелюхівської гімназії Новосанжарської селищної ради Полтавської області на 2025-2026 навчальний рік розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988) та Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

В освітній програмі враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Призначення гімназії полягає в наданні якісної базової загальної середньої освіти дітям шкільного віку, які проживають на закріпленій за закладом освіти території, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;

- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими. Випускник гімназії має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення. Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості: випускник школи добре проінформована особистість; прагне до самоосвіти та вдосконалення; готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки; свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля; мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал. Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру. Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя. Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

– реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості,

рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);

- забезпечення діяльнійснїї спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;

- реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків;

- наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;

- зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2024-2025 навчальному році освітня програма закладу освіти розроблялася на основі:

- для 1-2 класів - Державний стандарт початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН України 12.08.2022 року № 743-22);

- для 3-4 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН України 12.08.2022 року № 743-22);

У 5-9 класах освітній процес здійснюватиметься відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020), типових освітніх програм:

- для 5-8 класів – наказ МОН України 19.02.2021 р. № 235 (в редакції наказу МОН України 09.08.2024 р. № 1120) ;

- для 9 класу – наказ МОН України 20.04.2018 № 405.

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ: 2025–2026 н. р.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ:

I розділ – початкова освіта,

II розділ – базова середня освіта,

Кожен з них визначає:

- Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.

- Очікувані результати навчання учнів.

- Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

- Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ:

Згідно з чинним законодавством організувати освітній процес відповідно до рівнів типових освітніх програм двох ступенів навчання:

I ступінь – початкова освіта тривалістю чотири роки;

II ступінь – базова середня освіта тривалістю п'ять років.

1. При реалізації освітньої програми необхідно забезпечити:

- логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;

- використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;

- науково-дослідницьку діяльність, участь у проєктах;

- роботу з обдарованими дітьми;

- навчання дітей з особливими освітніми потребами.

2. Здійснити навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

3. Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

4. Запровадити в освітній процес гімназії сучасні технології навчання, зокрема: проєктні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, окремі освітні тренди.

5. Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформуваати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової.

6. Реалізувати навчання за наскрізними лініями через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проєктах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

7. Врахувати вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

8. Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

КОНТРОЛЬ І КОРЕКЦІЯ:

- реалізувати проєкт «Нові знання» як інструмент системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- виробити критерії оцінки реалізації освітньої програми.

ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність і підзвітність закладу освіти перед громадою;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- неутручання політичних партій в освітній процес;
- неутручання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ:

У 2025-2026 навчальному році освітній процес у закладі освіти організовується відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», інших актів законодавства та цієї освітньої програми.

Структура та тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою гімназії у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону тощо.

Освітній процес в гімназії розпочинається у День знань – 1 вересня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 26 грудня 2025 року

II семестр – з 12 січня по 29 травня 2026 року

КАНІКУЛИ:

ОСІННІ – з 27 жовтня по 02 листопада 2025 року

ЗИМОВІ – з 27 грудня 2025 року по 11 січня 2026 року

ВЕСНЯНІ – з 23 по 29 березня 2026 року

ЛІТНІ КАНІКУЛИ – з дня закінчення навчального року по 31 серпня 2026 р.

Останній дзвоник: 29 травня 2026 року.

Випускний (орієнтовно): 12 червня 2026 року.

ФОРМА НАВЧАННЯ:

В 2025-2026 н.р. в Лелюхівській гімназії впроваджується інституційна (очна: денна) форма навчання.

Для учнів, які перебувають за кордоном, в закладі освіти організовується індивідуальна (сімейна (домашня)) форма навчання.

В умовах правового режиму воєнного стану в країні, в разі підвищеної небезпеки, загострення надзвичайного стану, надзвичайної ситуації, встановлення або посилення карантинних обмежень, в структурі 2025/2026 н.р. можливі зміни (за рішенням педради) термінів й дат семестрів/канікул, форми навчання.

РОЗДІЛ І ПОЧАТКОВА ОСВІТА

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 407 закладом освіти визначено загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1–4-х класів:

- для 1-х класів – 770 годин/навчальний рік,
- для 2-х класів – 840 годин/навчальний рік,
- для 3-х класів – 875 годин/навчальний рік,
- для 4-х класів – 875 годин/навчальний рік.

Освітню програму для 1-2 класів Лелюхівської гімназії розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-4 клас) (під керівництвом Савченко О.Я.), затвердженої Колегією Міністерства освіти і науки 22 лютого 2018 року, зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 24.07.2019 № 688 (Додаток 12 до Державного стандарту, таблиця 1).

З урахуванням поетапного переходу закладу освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2024/2025 навчальному році освітня програма закладу освіти розроблена на основі: для 1-2 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272); для 3-4 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273).

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчителі визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Освітня програма має навчальний час, передбачений на варіативну складову, який може реалізуватися, враховуючи інтереси здобувачів загальної середньої освіти, наявну матеріальну базу та кадрове забезпечення. Години варіативної складової в 2025-2026 н.р. не використовуються.

Таблиця
до Типової освітньої програми, розробленої під
керівництвом Савченко О.Я.
та затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 12.08.2022 року № 743-22
додаток 12 до Державного стандарту
(постанова КМУ від 24.07.2019 № 688)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
Лелюхівської гімназії з українською мовою навчання
(1-2 класи)
на 2025-2026 н.р.

Назва освітньої галузі Класи		Кількість годин на тиждень/рік	
		1 клас	2 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:	Навчання грамоти	7 / 245	—
	Українська мова	—	3,5 / 122,5
	Читання	—	3,5 / 122,5
	Іноземна мова (англійська)	2 / 70	3 / 105
Математична		4 / 140	4 / 140
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3 / 105	3 / 105
Технологічна:	Дизайн і технології	1 / 35	1 / 35
Інформатична:	Інформатика	—	1 / 35
Мистецька:	Музичне мистецтво	1 / 35	1 / 35
	Образотворче мистецтво	1 / 35	1 / 35
Фізкультурна		3 / 105	3 / 105
Усього		22/ 770	24 / 840
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуаль- них консультацій та групових занять		—	—
Загальнорічна кількість навчальних годин		22/ 770	24 / 840
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20 / 700	22 / 770
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		22/ 770	24 / 840

Таблиця
до Типової освітньої програми, розробленої під
керівництвом Савченко О.Я.
та затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 12.08.2022 року № 743-22
додаток 12, таблиця 1 до Державного стандарту
(постанова КМУ від 24.07.2019 № 688)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
Лелюхівської гімназії
з українською мовою навчання
(3-4 класи)
на 2025-2026 н.р.

Назва освітньої галузі		Кількість годин на тиждень/рік	
		3 клас	4 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:	Українська мова	3,5 / 122,5	3,5 / 122,5
	Літературне читання	3,5 / 122,5	3,5 / 122,5
	Іноземна мова (англійська)	3 / 105	3 / 105
Математична		5 / 175	5 / 175
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3 / 105	3 / 105
Технологічна:	Дизайн і технології	1 / 35	1 / 35
Інформатична:	Інформатика	1 / 35	1 / 35
Мистецька:	Музичне мистецтво	1 / 35	1 / 35
	Образотворче мистецтво	1 / 35	1 / 35
Фізкультурна	Фізична культура	3 / 105	3 / 105
Усього		25 / 875	25 / 875
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		—	—
Загальнорічна кількість навчальних годин		25 / 875	25 / 875
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		23 / 805	23 / 805
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25 / 875	25 / 875

Освітня галузь "Мовно-літературна" реалізується у навчальних предметах "Українська мова", "Літературне читання" та "Іноземна мова". На українську мову та літературне читання відведено 7 навчальних годин, по 3,5 навчальних години на тиждень на кожний навчальний предмет. На іноземну мову у першому класі відведено 2 навчальні години на тиждень, у 2 - 4 класах - 3 навчальні години на тиждень.

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання»

3 і 4 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Українська література».

Іноземна мова в закладі освіти – англійська.

Освітня галузь "Математична" реалізується шляхом вивчення окремого навчального предмета "Математика": у 1 - 2 класах - 4 години, у 3 - 4 класах - 5 годин на тиждень.

Зміст освітніх галузей "Природнича", "Соціальна і здоров'язбережувальна", "Громадянська та історична" реалізується в інтегрованому курсі "Я досліджую світ".

Технологічна освітня галузь вивчається в інтегрованому курсі "Дизайн і технології".

Загальна кількість навчальних годин, відведених для вивчення інтегрованого курсу "Я досліджую світ" становить 3 навчальні години.

Зміст інформатичної освітньої галузі вивчається як окремий предмет «Інформатика» в 2-4 класах (1 година на тиждень).

Зміст мистецької освітньої галузі реалізується окремими навчальними предметами за видами мистецтва: "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

Освітня галузь "Фізкультурна" реалізується у навчальному предметі "Фізична культура".

2. Очікувані результати навчання та формування компетентностей учнів

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які реалізуються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1 – 4 класах сприятиме

виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формувати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового

способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

3. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;
навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
якість проведення навчальних занять;
моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
оновлення методичної бази освітньої діяльності;
контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями 4 класу результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

4. Форми організації освітнього процесу в 1-4 класах

Освітній процес в Лелюхівській гімназії в 2025-2026 навчальному році для учнів 1-4 класів організовується за очною формою. За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі освіти формуються класи, зокрема інклюзивні.

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу:

- різні типи уроків;
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, флешмоби, аукціони, батли, які вчитель може організовувати у межах уроку або в позаурочний час.

5. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Організація оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів здійснюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 року № 688), методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.07.2021 № 813.

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах виражаються вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання і покликана допомогти формувати оцінювальні судження та визначати рівень результату навчання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;
- підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у закладі освіти і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання має дотримуватись алгоритм діяльності вчителя під час його організації:

- 1) формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
- 2) визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
- 3) формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
- 4) створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- 5) коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітній програмі закладу з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в 1 класі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні. Аналіз результатів моніторингу відстежуватиме стан реалізації цілей початкової освіти, щоб вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

6. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, у 1 класі забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

РОЗДІЛ II

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5 класу – 1050 годин/навчальний рік, для 6 класу – 1120 годин/навчальний рік, для 7 класу – 1155 годин/навчальний рік, для 8 класу – 1225 годин/навчальний рік, для 9 класу – 1155 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані базової середньої освіти (далі – навчальний план).

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та інтегровані курси. Вони охоплюють обов'язковий освітній компонент та години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Громадянознавчий складник у 6 – 8 класах вивчається у матеріалі предмету «Громадянська освіта»

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (*таблиця 1*) використовуються для збільшення годин на вивчення предметів і курсів обов'язкового освітнього компоненту.

Із міжгалузевих інтегрованих курсів соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі в 5 і 6 класах використовується на вивчення курсу соціального, емоційного та етичного спрямування «Етика» по 0,5 год./тиждень із годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань гімназії. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура", "Основи здоров'я" та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», а інтегрується у змісті всіх предметів та інтегрованих курсів навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статевих-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу освіти, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Для недопущення перевантаження учнів враховується їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо), за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Поділ 7 класу на групи при вивченні інформатики здійснюється відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Гранична тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 5-8 класів
Лелюхівської гімназії з навчанням українською мовою
на 2025-2026 н.р.

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класі			
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	3	4
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	1	2
	Англійська мова	3,5	3,5	3,5	3
Математична	Математика	4	5	-	-
	Алгебра	-	-	2,5	2,5
	Геометрія	-	-	1,5	1,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-
	Біологія	-	-	2,5	2,5
	Географія	-	2	2	2,5
	Фізика	-	-	2	2
	Хімія	-	-	2	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1,5	1,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	-	-
	Інтегрований курс історії	-	1,5	-	-
	Історія України	-	-	1	1
	Всесвітня історія	-	-	1	1
	Громадянська освіта	-	0,5	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	2	1	1	1,5
Технологічна	Технології	2	2	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	-
	Музичне мистецтво	1	1	1	-
	Інтегрований курс мистецтва	-	-	-	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси					
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Етика	0,5	0,5	-	-
Разом без фізичної культури + фізична культура		27+3	29+3	30+3	32+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, предметів за вибором		—	—	—	—
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33
Всього (без фізичної культури + фізична культура)		27+3	29+3	30+3	32+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 9 класу
Лелюхівської гімназії
з навчанням українською мовою
на 2025-2026 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		9 клас
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		—
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30+3

Таблиця 1

**Години навчального навантаження для перерозподілу
між освітніми компонентами в 5-8 класах Лелюхівської гімназії
на 2025-2026 н.р.**

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин перерозподілу навчального навантаження на тиждень у класі			
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно-літературна	Українська мова	1	1	0	1
	Українська література	0,5	0,5	0,5	1
	Зарубіжна література	1	1	0	1
	Англійська мова	0	0	0	0
	Всього по галузі:	2,5	2,5	0,5	3
Математична	Математика	0	0	-	-
	Алгебра	-	-	0	0
	Геометрія	-	-	0	0
	Всього по галузі:	0	0	0	0
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	0,5	1	-	-
	Біологія	-	-	0,5	0,5
	Географія	-	1	0	0,5
	Фізика	-	-	0	0
	Хімія	-	-	1	0
	Всього по галузі:	0,5	2	1,5	1
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	-	-	0,5	1
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	0
	Етика	0,5	0,5	-	-
	Всього по галузі:	0,5	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	0	-	-	-
	Інтегрований курс історії	-	1	-	-
	Історія України	-	-	0,5	0
	Всесвітня історія	-	-	0,5	0,5
	Громадянська освіта				
	Всього по галузі:	0	1	1	0,5
Інформатична	Інформатика	1	0	0	0
	Всього по галузі:	1	0	0	0
Технологічна	Технології	1	1	0	0
	Всього по галузі:	1	1	0	0
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	-
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	-
	Всього по галузі:	1	1	1	-
Фізична культура	Фізична культура	0	0	0	0
	Всього по галузі:	0	0	0	0
Разом :		6,5	8	4,5	5,5

2. Очікувані результати навчання здобувачів базової загальної середньої освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуватиме вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання робитимуть внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи

		його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси : підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові

		системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на

	компетентності	основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань

		алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуватимуться відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

3. Модельні навчальні програми

Для викладання навчальних предметів у 5-8 класах гімназії будуть використовуватись модельні навчальні програми (далі – МНП), які розроблені на основі Держстандарту та мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ МОН від 12.07.2021 № 795 зі змінами, внесеними наказами МОН від 10.08.2021 №898, від 29.09.2021 №1031, від 13.12.2021 №1358, від 02.02.2022 №96, від 09.02.2022 №143, від 11.04.2022 № 324)).

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

**Модельні навчальні програми для 5-6 класів
Лелюхівської гімназії на 2025-2026 н.р.**

1. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.).
2. Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Архипова В. П., Січкарь С. І., Шило С. Б.).
3. Модельна навчальна програма "Математика. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурда М.І., Васильєва Д.В.).
4. Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт: Бакка Т.В., Желіба О.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.)
5. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І. М., Мойсюк В. А, Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.).
6. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тихоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.).
7. Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.).
8. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю, Горобець.О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.).
9. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.).
10. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Василенко С. В., Коваль Я. Ю., Колотій Л. П.).
11. Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ашортія Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелешенко Т., Щупак І.).
12. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).
13. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоець Г. А. ,

Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І.,
Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)

**Модельні навчальні програми для 7-8 класів
Лелюхівської гімназії на 2025-2026 н.р.**

1. Модельна навчальна програма «Алгебра. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143)

2. Модельна навчальна програма «Геометрія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143)

3. Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)

4. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженов Є.В., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Дутчак М.В., Дніпров О.С., Бідний М.В., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Малечко Т.А., Омеляненко І.О., Волкова І.В., Педан О.С. та інші)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

наказ Міністерства освіти і науки України від 24 липня 2023 року № 883

5. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)

6. Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)

7. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Ніколенко О.М., Ісасва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тихоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)

8. Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

9. Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О.В., Желіба О.В., Павловська-Кравчук В.А., Худобець О.А., Черкас Б.В., Щупак І.Я.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001)

10. Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)

11. Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Морзе Н.В., Барна О.В.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)

12. Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кременський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 № 1001)

13. Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)

14. Модельна навчальна програма «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О.В., Слоньовська О.В., Ярмутьська І.В.).

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 01 грудня 2023 року № 1466)

15. Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)

16. Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О.В.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)

17. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Василенко С.В., Колотій Л.П.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001)

На основі МНП, шляхом упорядкування в логічній послідовності вивчення мистецької освітньої галузі, гімназія розробляє навчальні програми предметів «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» (відповідне рішення затверджене педагогічною радою).

4. Календарно-тематичне та поурочне планування

На основі модельної та/або, затвердженої педагогічною радою, навчальної програми предмета (інтегрованого курсу), вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя.

Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній

програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Математична освітня галузь у 7-8 класах передбачає вивчення навчальних предметів «Алгебра» і «Геометрія». Тижневий розподіл годин в 7 та 8 класах відбувається наступним чином: в I семестрі вивчається алгебра – 3 год на тиждень, геометрія – 1 год на тиждень; в II семестрі – по 2 год на тиждень на кожний навчальний предмет.

Адміністрація гімназії може надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

5. Форми організації освітнього процесу в 5-9 класах.

Освітній процес в Лелюхівській гімназії в 2025-2026 навчальному році для учнів 5-9 класів організовується за очною формою. За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі освіти формуються класи, зокрема інклюзивні.

Освітній процес у Лелюхівській гімназії на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по ЗО та вимогою часу), щодня за затвердженим розкладом уроків, педагогами вносяться навчальні завдання та оцінки учнів в електронний журнал, здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронний журнал, електронну пошту і т. п. На веб-сайті ЗО створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу. Для забезпечення дистанційного освітнього процесу на період запровадження воєнного стану в

Україні здійснюється доступ до навчальних матеріалів, вибір загальноприйнятих та зручних платформ, а саме: Zoom, Google Meet, Viber, веб-сервіс «Google classroom», онлайн - платформа «Нові знання» і т. п. Учителі дотримуються гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм. Категорично забороняється в якості роботи над домашнім завданням задавати дітям конспектувати параграф. Освітня програма ЗО передбачає формування у здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні застосовують на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також будуються з метою реалізації контрольних функцій

освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Лелюхівської гімназії складається з наступних компонентів: кадрове забезпечення освітньої діяльності; навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності; матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності; якість проведення навчальних занять; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (формування компетентностей). Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти: оновлення методичної бази освітньої діяльності ЗО; контроль за виконанням річного навчального плану, освітньої програми та модельних програм для 5-6-х, 7-8-х класів, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення; моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища; створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників. Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання щодо формування компетентностей, визначених Державним стандартом.

7. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової загальної середньої освіти

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів 5-9 класів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів використовується **поточне формувальне оцінювання** (оцінювання для навчання) та **підсумкове оцінювання** (тематичне, семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюється з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюється з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі такого алгоритму діяльності вчителя:

- формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання;
 - інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року;
 - надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним;
 - створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
 - корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Підсумковому оцінюванню (тематичному, семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Тематичне оцінювання здійснюється з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом вивчення теми.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі тематичних оцінок, які мали місце протягом семестру та динаміки особистих навчальних досягнень учня.

Річне оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок I та II семестрів. Для визначення річної оцінки потрібно врахувати динаміку особистих досягнень учня протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п.3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада закладу освіти. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі не вдалося підвищити результат, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не робиться. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюється шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п 9-10 Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі, його батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем та коригування освітнього процесу.

Вибір форм і методів навчання вчителі 5-9 класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні

вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Критерії базової середньої освіти

реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом МОН України від 13.04.2011р. за № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 (набрав чинності з 27.05.2011р.).

Рівень	Оцінка /бал/	Загальні вимоги. Опис навчальних досягнень
I Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило

	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Система та критерії оцінювання учнів 5-8 класів

Оцінювання навчальних досягнень учнів у 5-8 класах та заповнення журналів здійснюється відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, зокрема до Наказу Міністерства освіти і науки України 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» .

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти включає формувальне поточне та підсумкове тематичне.

На кожному уроці має відбуватися поточне формувальне оцінювання шляхом педагогічного спостереження учителя за різними навчальними видами діяльності учнів, самооцінювання, аналізу учнівських робіт тощо.

Поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватись шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування, планування та виконання експериментальних досліджень, реалізації дослідницьких проєктів, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, схемами, тестування в електронному форматі тощо.

В кінці навчального року проводиться підсумкове завершальне оцінювання.

Система оцінювання учнів 5-8 класів має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання групи результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів застосовується поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюється з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюється з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти ухвалили рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів/інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники гімназії залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечує наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти. Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання. Учні інформуються про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня/учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності. Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).

Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, використовуються інструменти з орієнтовного переліку: аналіз портфоліо, відповідь хором, візьми і передай, газетний заголовок, гра в кубик, доповни думку та інші.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада гімназії ухвалює рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюється з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд вчителя.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада гімназії. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять.

За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ. Коригування річної оцінки здійснюється шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем/ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання учнів гімназії орієнтується на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні

вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти

В Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Гімназія здійснює підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради.

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у першому семестрі на протязі перших двох тижнів навчання в 5 класі використовується тільки вербальне оцінювання.

Підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначають словами (відповідними літерами): «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжуються вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі).

При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі, при виставленні річної оцінки необхідно орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня/учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Механізм оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8 класів НУШ

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8 класів здійснюється відповідно до державних стандартів освіти: обов'язкових результатів навчання у кожній освітній галузі.

Для кожного конкретного результату визначено орієнтири для оцінювання, за допомогою яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання.

Під час навчання відбувається як формування, так і оцінювання визначених стандартом результатів. Працюючи з учнівством над певними завданнями, учитель чи вчителька мають змогу визначити, яких саме результатів досягатимуть учні та учениці за конкретний період. І відповідно оцінити ці результати.

Оскільки споріднені загальні результати об'єднано в групи, запропонований підхід до оцінювання дає змогу узагальнити учнівський поступ.

Під час роботи з навчальною програмою вчитель або вчителька визначає вид оцінювання (формувальне або підсумкове), а також, на яких етапах упродовж семестру доцільно здійснювати оцінювання результатів навчання певної групи. Ці заплановані оцінювання позначаються в календарно-тематичному плані або в навчальній програмі.

На етапі планування визначаються, які форми роботи та види завдань (інструменти оцінювання) будуть найбільш дієвими для поточного оцінювання результатів кожної групи. Таке планування передбачає достатню кількість оцінок впродовж семестру. Рухаючись за таким планом оцінювання, учитель або вчителька, по-перше, має змогу відстежити навчальний поступ кожної дитини за кожною групою результатів, по-друге, має достатню кількість оцінок за кожною групою для виставлення семестрової оцінки.

Фіксування в журналі оцінювання за групами результатів на кожному уроці не обов'язкове.

Для виведення семестрової оцінки за кожною групою результатів, учитель або вчителька впродовж семестру планує щонайменше двічі провести поточне оцінювання результатів кожної групи та мінімально одну підсумкову роботу за кожною групою результатів протягом / наприкінці семестру або одну комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів наприкінці семестру.

Види робіт для здійснення такого оцінювання учитель/вчителька визначає самостійно або використовує ті, які зазначені в модельних навчальних програмах. Учитель чи вчителька, під час планування

визначає, на якому уроці і в який спосіб здійснюватимуть поточне чи підсумкове оцінювання результатів певної групи.

Поточні оцінки за групами результатів виставляються у колонці з датою відповідного уроку, унизу колонки зазначається група результатів (ГР1/ГР2/ГР3/ГР4).

Якщо вчитель вирішує оцінити на уроці декілька груп результатів окремими поточними оцінками, то оцінку за кожну групу результатів фіксують в окремій колонці в журналі, зазначаючи групу внизу сторінки журналу.

Оцінювання всіх груп результатів з окремою фіксацією у журналі на одному уроці не є обов'язковим.

Поточні оцінки за групами результатів враховують під час виведення семестрової оцінки за кожною групою результатів.

Оцінки за підсумкові роботи також виставляються у колонці з датою уроку і відповідною позначкою внизу сторінки та за потреби в розділі «Зміст уроку» (ПРГР1/ ПРГР2/ПРГР3/ПРГР4).

Якщо учень або учениця були відсутні на уроці, коли вчитель або вчителька здійснювали підсумкове оцінювання, у відповідній клітинці роблять запис «н».

Наприкінці семестру учитель або вчителька може проводити одну комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів чи кілька підсумкових робіт за окремими групами. Або ж запланувати підсумкові роботи за кожною з груп результатів протягом семестру і не проводити фінальну комплексну підсумкову роботу.

Таким чином, семестрову оцінку за певною групою результатів виставляють на підставі двох (або більше) поточних оцінок за групами результатів та оцінки за підсумкову роботу (оцінок за підсумкові роботи).

Якщо учень або учениця були відсутні, коли проводилася підсумкова робота, семестрову оцінку за цю групу результатів виставляють на основі наявних поточних оцінок за групами результатів.

Виконувати підсумкову роботу, яка була пропущена, учню / учениці не потрібно.

Якщо в учня немає поточних оцінок за певну групу результатів, він має виконати відповідну підсумкову роботу.

Загальну семестрову оцінку за навчальний предмет або інтегрований курс виводять як середнє арифметичне семестрових оцінок за групами результатів або з урахуванням ваги кожної окремої групи.

Поточні оцінки, які вчитель або вчителька виставляють за різні види діяльності учнів та учениць упродовж семестру, але не співвідносять їх з певними групами результатів, не враховують при виведенні семестрової оцінки. Ці оцінки використовують для відстеження індивідуального освітнього поступу та надання зворотного зв'язку учням та ученицям.

Тематичне оцінювання не застосовується й не фіксується в журналі.

Загальну семестрову оцінку за навчальний предмет або інтегрований курс виводять як середнє арифметичне семестрових оцінок за групами результатів.

Оцінювання здійснюється за критеріями (додатки 1-2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093).

Річна оцінка виставляється на підставі семестрових оцінок за I та II семестри (або скоригованих семестрових оцінок). Річна оцінка може бути середнім арифметичним оцінок за I та II семестри.

Підсумкова комплексна робота за рік не проводиться.

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Семестрове оцінювання можна коригувати за окремими групами результатів. Для цього учень проходить повторне оцінювання за однією або кількома групами результатів (за бажанням учня). Навіть у разі проведення комплексної роботи можна запропонувати учню скоригувати оцінку, виконавши завдання, які охоплюють оцінювання лише певної групи результатів. Результати такого оцінювання виставляються в окремі стовпці журналу, поруч з семестровими за групами результатів, наприклад «Скоригована ГР1». Під час обчислення загальної скоригованої семестрової оцінки вираховують середнє арифметичне за всіма групами результатів і виставляють скориговану оцінку в колонку без дати з написом «Скоригована» поруч зі стовпцем «I семестр» або «II семестр». Стовпці для виставлення скоригованих оцінок відводять у журналі навіть за відсутності учнів / учениць, які виявили бажання коригувати їх.

Фіксування оцінок в журналі.

Поточні (дві або більше) та підсумкові оцінки за групами результатів (одна або більше за кожною групою) виставляють у журналі в колонки з датою вгорі та з позначкою ГР/ПР внизу сторінки впродовж семестру.

Якщо підсумкова робота була за однією групою результатів, то в колонці з відповідною датою виставляють оцінки і внизу колонки зазначають індекс цієї групи.

Якщо підсумкова робота була комплексною, то під однією датою записують оцінки за цю роботу за кожною групою результатів.

Оцінка за зошит не впливає на результати семестрового оцінювання. Вона фіксується в журналі в окремій колонці без дати.

Оцінювання за групами результатів у різних освітніх галузях

У мовно-літературній, інформатичній та технологічній освітніх галузях оцінювання здійснюють за чотирма групами результатів. У математичній, природничій, мистецькій, громадянській та історичній, соціальній та здоров'язбережувальній – за трьома групами результатів.

В окремих освітніх галузях кількість груп результатів навчання, визначених у галузевих критеріях та Свідостві досягнень, не співпадає з кількістю груп результатів у державному стандарті.

Три групи результатів галузевих критеріїв забезпечують оцінювання всіх результатів навчання, визначених державним стандартом для математичної освітньої галузі.

Оцінювання за результатами, які визначено в галузевих критеріях, в інтегрованому курсі “Здоров'я, безпека, добробут”, який реалізує досягнення всіх чотирьох груп результатів навчання СЗО, здійснюється за трьома групами галузевих критеріїв (ГР1, ГР2, ГР3).

У навчальному предметі «Підприємництво і фінансова грамотність» (8 кл.) та «Курсах соціального, емоційного та етичного спрямування» (Етика 5, 6 кл.) здійснюється оцінювання за четвертою групою результатів навчання Державного стандарту, яка відповідає ГР3 галузевих критеріїв.

У громадянській та історичній освітній галузі оцінювання відбувається за трьома групами результатів.

Під час оцінювання предмета «Громадянська освіта» учитель має орієнтуватися на очікувані результати, визначені відповідною модельною навчальною програмою, і оцінює ті групи результатів, які визначені цією програмою.

При оцінювання предметів/інтегрованих курсів природничої та мистецької освітніх галузей проведення підсумкових робіт за окремими групами результатів не обов'язкове. Семестрову оцінку за Групу результатів 1 «Здійснює дослідження природи» (природнича освітня галузь) виставляють за результатами поточного оцінювання практичного складника навчальних програм (практичні роботи, лабораторні роботи, дослідження і спостереження/самоспостереження тощо) з урахуванням результатів і орієнтирів для оцінювання Державного стандарту.

Семестрову оцінку за ГР2. «Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація» (мистецька освітня галузь) виставляють на підставі поточних оцінок за цією групою результатів.

В освітньої галузі «Фізична культура», у ГР1 учитель оцінює досягнення учнем або ученицею виховних завдань галузі, опираючись на те, чи учень або учениця систематично займаються під час уроку; чи, виконуючи фізичні вправи, працюють над розвитком вольових зусиль, когнітивних здібностей; чи здатні виявляти різні ролі під час навчальної, ігрової чи змагальної діяльності; чи дотримується співпраці та правил «чесної гри».

У ГР2 оцінюються досягнення учнями та ученицями освітніх завдань фізичного виховання. Оцінюванню підлягає демонстрація техніки фізичних вправ; здатність моделювати власну рухову діяльність та

застосовувати техніку фізичних вправ у навчальних ситуаціях, змагальних умовах. Учитель або вчителька можуть оцінити чи дитина технічно правильно виконує фізичні вправи; чи може розробляти комплекси фізичних вправ чи певний алгоритм індивідуальних тренувань; чи застосовує техніку в нестандартних чи ускладнених умовах (змагання, збиваючи фактори, різні психоемоційні стани).

У ГРЗ учитель має оцінити досягнення учнями чи ученицями оздоровчих завдань та рівня розвитку фізичних якостей. Оцінюванню підлягають знання учнівства про фізичну культуру і спорт; здатність контролювати власний фізичний стан та регулювати психоемоційний стан; дотримання засад здорового способу життя та безпечної поведінки. Учитель оцінює чи учень або учениця цікавиться досягненнями українських спортсменів під час змагань на різних рівнях; чи вміють контролювати навантаження за об'єктивними показниками організму; чи мають сформований емоційний інтелект, чи дотримуються правил безпечної поведінки і засад здорового способу життя.

Семестрові оцінки за групами результатів з технологічної освітньої галузі й фізичної культури можна виставляти за результатами поточного оцінювання без додаткового проведення підсумкових робіт.

Оцінювання проєктів на уроках «Технології» може охоплювати:

- оцінку процесу (планування, дослідження, виконання, презентація),
- оцінку результату (якість готового продукту, відповідність вимогам),
- оцінку презентації (здатність чітко та зрозуміло пояснити ідею проєкту),
- оцінку співпраці (взаємодія в команді, розподіл ролей).

Під час вивчення англійської мови критерії оцінювання є комплексними та охоплюють різні види комунікативної мовленнєвої діяльності:

- Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання,
- Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння,
- Сприймає письмові тексти / Читання,
- Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо.

Семестрове оцінювання з іноземної мови здійснюється наступним чином:

- проводиться оцінювання за різними видами комунікативної мовленнєвої діяльності, що охоплюють усі групи результатів стандарту наприкінці семестру;
- поточне оцінювання має формувальний характер, тому поточні оцінки не враховуються при виставленні семестрової оцінки;
- семестрову оцінку виставляють за чотирма видами комунікативної мовленнєвої діяльності.

Якщо запланована комплексна підсумкова робота за семестр, завдання якої дають змогу встановити результати навчання за різними видами комунікативної мовленнєвої діяльності (групами результатів), то в колонці ставиться дата проведення такої роботи і прописуються ті види робіт, які оцінені під цією ж датою.

Якщо проводяться окремі підсумкові роботи для кожного виду комунікативної мовленнєвої діяльності, і такі роботи розраховані лише на частину уроку, то дату проведення такого контролю не вказують, а записують в окремій колонці без дати.

8. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочнуть здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.